Tyrinėjimų metu susidurta su sklypo mūrinio užstatymo likučiais, kuriuos sudarė akmenų arba mišraus akmenų–plytų mūro, arba tik plytų pamatai. Aptiktajam mūrui kaip jungiamoji medžiaga naudotas kalkių ar net cemento skiedinys. Pamatai įgilinti 1,4–1,7–2,2 m (H_{abs} 92,65–93,40–91,86 m), o plotis siekė 0,5–1,3 m. Įdomu, kad po pamatais buvo rąstų paklotas – greičiausiai dėl grunto nestabilumo ir šlapumo. Išlikę mūrai (pamatai) datuotini XVIII a. pr. ir pasekama jų raida iki XX a. pirmųjų dešimtmečių. Galima išskirti 4 stovėjusius statinius. Daugiausia išliko pastato, žinomo iš 1881 m. plano, pamatų likučių. Visas tirtojo sklypo kultūrinis sluoksnis labai nukentėjęs nuo žmogaus ūkinės veiklos. Paskutinis ir didžiausias suardymas buvo XX a. II pusėje, kai nugriauti stovėję namai ir įrengta mašinų stovėjimo aikštelė, bei kasant vandentiekio griovį – 2–3 m pločio, vietomis siekiantį įžemį.

Eugenijus BUTĖNAS

Investigations in Vilnius, in L.Stuokos-Gucevičiaus street, house No 1-1

In 1997-1999, in Vilnius, in L.Stuokos-Gucevičiaus street, house No 1-1, LIH explored the area of 790 m^2. The cultural layer of the late 16th century – early 18th century was found. A lot of fragments of household pottery and tiles (most of them dating back to the 17th century) were found. Also fragments of leather footwear and bones and horns of different animals (cattle, goats, pigs) were discovered. A part of the bones had been treated. At the lower horizon of the cultural layer curbs of different wells (for drinking water, for leather processing or for fight against excess ground water) or their parts and 2 wooden gutters were found. Also the remains of brick building were discovered. The remained foundations are dating back to the early 18th century. Their development till the first decades of the 20th century was established. It is possible to identify four buildings which stood here. Most of the finds were the remains of the foundations of the building known from the map of 1881.

Bronius DAKANIS, Arūnas STRAZDAS, Povilas TEBELŠKIS

TELŠIŲ SENOJO MIESTO VIETOS TYRINĖJIMAI 1998 M.

1998 m. vykdyti archeologiniai tyrinėjimai Telšiuose, prie Respublikos g. namo Nr. 4 (vadovas B. Dakanis). Kieme, gatvėje bei prie įvažiavimo į kiemą, pradėto statyti naujo priestato ir laiptinės vietoje ištirtas bendras 30,8 m^2 plotas (4 plotai).

Respublikos g. namas Nr. 4 pastatytas 1911 m. Birutės, Kęstučio ir Respublikos gatvių ribojamame nedideliame trikampio formos kvartale. Spėjama, kad čia XIX a. I pusėje stovėjo miestui priklausę mediniai statiniai, o po 1908 m. gaisro toje vietoje pastatyti mūriniai. Kažkur čia 1867 m. rašytiniai šaltiniai nurodo prekybinį pastatą, vadinamą „Gostynyj dvor".

Į PR nuo Respublikos g. namo Nr. 4, buvusio priestato vietoje ir šalia jo, aptiktas per 160–210 cm storio komunikacijų tranšėjų ir statybų metu apardytas XVIII–XX a. statybinių griuvenų ir kitų atliekų sluoksnis. Jame 45–55 cm gylyje atidengtas kiemo akmeninis grindinys su lataku vandeniui nutekėti, o 110–120 cm gylyje, virš nejudinto šlyno sluoksnio – ūkinio (?) pastato liekanos – rąstų ir stulpų fragmentai. Grindinys, tik jau 135 cm gylyje, po XX a. statybinių griuvenų sluoksniu buvo ir prie įvažiavimo į namų, ribojamų Respublikos, Birutės ir Vytauto gatvių, kiemą. Nuo šio grindinio į P ėjo rąstelių ir lentų apie 120 cm pločio klojinys, įrengtas, matyt, buvusioje šlapioje kiemo vietoje arba per griovį. Klojinys, kaip ir grindinys, datuotini XIX a. pab.–XX a. pr. Griuvenų sluoksnis susidarė verčiant jas po gaisro ar statybų namo kieme, nes jis žemas ir vandeningas (šalia tekėjo Telšės upelis).

Prie Š Respublikos g. namo Nr. 4 galo fasadinės pusės, šaligatvio vietoje 1998 m. savavališkai iškastoje tranšėjoje, griuvenų sluoksnio apačioje, 170 cm gylyje, rastos kelios koklių nuolaužos, kurios gali būti datuojamos XVII a. Be to, čia, 145 cm gylyje, 1 m nuo pastato pamato, atidengtas lygiagrečiai gatvei einantis iš skobto rąsto padarytas vandens latakas ir šalia jo, nutolusi pastato link tik per 20 cm – į gruntą įleista stačiai gulinti lenta. Latakas datuotinas XIX a. pab. – XX a. pr.

Tyrinėjimų metu surinkta keli šimtai XVII–XX a. I pusės radinių (puodų, butelių šukių, koklių ir čerpių fragmentų, įvairių geležinių namų apyvokos reikmenų, gyvulių, žvėrių kaulų ir kt.). Nustatyta, kad tirta Telšių senojo miesto vietos dalis buvo užstatyta jau nuo XVII a.

Bronius DAKANIS, Arūnas STRAZDAS, Povilas TEBELŠKIS

Exploration of the site of Telšiai Old Town in 1998

In 1998 in Telšiai, in Respublikos street, near house No 4, in the territory of the planned construction, the area of 30,8 m^2 was explored. During the exploration, several hundreds of finds dating back to the 18th century – early 20th century such as potsherds and sherds of bottles, fragments of tiles, different household items and bones of animals and game were found.

Vidas DAMINAITIS

TYRINĖJIMAI VILNIUJE, ODMINIŲ G. NR. 11, 13 SKLYPE, 1999 M.

1999 m. Vilniuje, Odminių g. Nr. 11, 13 sklype, buvo atlikti archeologiniai tyrinėjimai. Jų metu numatomame užstatyti sklype ištirtas apie 240 m^2 plotas. Vidutinis kultūrinio sluoksnio storis siekė apie 1,8 m. Viršutinis apie 1 m storio kultūrinio sluoksnio horizontas susiformavęs XIX–XX a. Jis buvo nukastas mechanizuotai. Apie 1–1,15 m gylyje pradėjo ryškėti medinių statinių, tvorų, statmenų stulpelių liekanos. Tirtojo ploto įvairiose vietose rastos 7 medinių kubilų liekanos. Šie buvo išdėstyti grupėmis po 2 ir 3 kubilus. Plote Nr. 2 greta 2 medinių kubilų rasta ir stačiakampio formos, 1,5×1,7 m dydžio medinio statinio liekanų. Visų kubilų dugne išlikęs 15–20 cm storio kalkių sluoksnis. Jis dengė ir kubilų sieneles. Kubilų skersmuo siekė 1,7–1,9 m. Jų sienelės labai sunykusios. Sienelių lentų storis siekė apie 3 cm. Analogiško storio lentos naudotos ir kubilų dugnuose. Išlikęs kubilų sienelių aukštis buvo 20–45 cm. Kai kurių išlikę tik dugnai. Analogiškų 6 medinių kubilų ir 1 keturkampio medinio statinio liekanas šiame sklype 1991 m. surado archeologas G. Stankevičius. Iš viso šiame sklype rasta 13 medinių kubilų ir 2 keturkampės formos statinių liekanų su kalkių sluoksniu dugne ir ant sienelių. Kalkės buvo naudojamos šeriams ir plaukams pašalinti nuo žvėrių ir naminių gyvulių odų. Šiais metais rastame keturkampiame mediniame statinyje, kalkių sluoksnyje, rasta lyg ir žvėrių kailių šerių. Prie kai kurių kubilų pastebėta mūrinių ir medinių statinių liekanų. Tai leidžia manyti, kad dalis kubilų įrengta pastatuose. Medinių kubilų ir liekanų lygyje aptiktas nemažas kiekis XVI–XVII a. datuojamos buitinės žiestos keramikos ir plokštinių koklių fragmentų, čerpių, nuolaužų, plytgalių ir kt. Šie radiniai čia buvo atvežti iš kitų miesto vietų, kada buvo tvarkomos po XVII a. vidurio karų su Maskva sugriautos vietos. Nusausintoje vietoje XVII a. II pusėje įsikūrė odininkų (kailiadirbių) cechas. Virš šių atvežtinių griuvenų sluoksnio rasta XVIII–XIX a. datuojamos buitinės keramikos šukių, žvėrių ir gyvulių ragų. Cechas šioje vietoje funkcionavo iki XIX a. Vilniaus miestas XIX a. ėmė plėstis į ŠV. Odminių gatvės ir gretimi sklypai pradėti užstatyti mūriniais pastatais. Iškelti iš šios vietos odininkų cechą, matyt, vertė ir iš jo sklindantis